

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: BA-6Sa/3/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1018200044
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Stankociová
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2024:1018200044.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Michaelou Stankociovou v právnej veci žalobcu: A. B. C. D., narodený X. XXXXXXXX XXXX, bytom E. X, E., zastúpený advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, so sídlom advokátskej kancelárie Malacká 2/B, Pezinok, zapísaná v zozname SAK pod č. lic. XXXX, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, so sídlom ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o správnej žalobe v sociálnych veciach o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X – B., XXX XXX XXXX X – B.. a XXX XXX XXXX X – B.. z 18. októbra 2017, takto

rozhodol:

- I. Správny súd v Bratislave zrušuje rozhodnutie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X – B. z 18. októbra 2017 a vec vracia žalovanej na ďalšie konanie.
- II. Správny súd v Bratislave zrušuje rozhodnutie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X – B.. z 18. októbra 2017 a vec vracia žalovanej na ďalšie konanie.
- III. Správny súd v Bratislave zrušuje rozhodnutie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X – B.. z 18. októbra 2017 a vec vracia žalovanej na ďalšie konanie.
- IV. Správny súd v Bratislave priznáva žalobcovi voči žalovanej právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

odôvodnenie:

- I. Priebeh administratívneho konania a zhrnutie napadnutého rozhodnutia I.
 1. Dňa 20. januára 2017 vydala Sociálna poisťovňa, ústredie, rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X – I. (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie I.“), ktorým podľa § 65, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) žalobcovi od 4. novembra 2015 priznala starobný dôchodok v sume 470,60 eur mesačne, podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 283/2015 Z. z. , ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty, od 1. januára 2016 žalobcovi zvýšila starobný dôchodok na sumu 472,50 eur mesačne a podľa § 82, § 293dq a § 293dr zákona č. 461/2003 Z. z. žalobcovi od 1. januára 2017 zvýšila starobný dôchodok na sumu 480,70 eur mesačne.
 2. Voči prvostupňovému rozhodnutiu I. podal žalobca odvolanie, namietajúc nezhodnotenie obdobia zamestnania od 1. februára 2010 do 1. decembra 2015 v spoločnosti F. G. D., D., napriek predloženému opravenému evidenčnému listu dôchodkového poistenia.
 3. O podanom odvolaní rozhodol generálny riaditeľ žalovanej dňa 18. októbra 2017 rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X – B. (ďalej len „napadnuté rozhodnutie I.“), ktorým prvostupňové rozhodnutie žalovanej zmenil tak, že podľa § 65, § 274, § 112 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. sa žalobcovi od 4. novembra 2015 zvyšuje starobný dôchodok na sumu 486,50 eur, podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 283/2015 Z. z. , ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty, sa žalobcovi od 1. januára 2016 zvyšuje starobný dôchodok na sumu 488,40 eur mesačne a podľa § 82, §

293dq a § 293dr zákona č. 461/2003 Z. z. sa žalobcovi od 1. januára 2017 zvyšuje starobný dôchodok na sumu 496,60 eur mesačne.

4. Generálny riaditeľ v súvislosti so zisteným skutkovým stavom a poukazujúc na ustanovenie § 60 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. konštatoval, že zamestnávateľ žalobcu, F. G. D., D., od 1. februára 2010 do 1. decembra 2015 neplnil odvodové povinnosti, avšak žalobca má viac ako 50% majetkovú účasť na majetku zamestnávateľa.

5. Na základe uvedeného sa suma pôvodne určeného starobného dôchodku zvýšila po preukázaní nových údajov rozhodujúcich pre výpočet dôchodku, konkrétne vymeriavacích základov za obdobie od 1. februára 2010 do 31. decembra 2010, od 1. januára 2011 do 31. decembra 2011, od 1. januára 2012 do 31. decembra 2012 a od 1. januára 2013 do 31. decembra 2013.

6. Sumu starobného dôchodku tak generálny riaditeľ žalovanej určil nanovo postupom podľa § 66 ods. 1 ako súčin priemerného osobného mzdového bodu (1,0228) obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok (44,0329) a aktuálnej dôchodkovej hodnoty platnej k 4. novembru 2015 (10,6865), čo činí sumu 481,30 eur mesačne.

7. Generálny riaditeľ žalovanej vypočítal sumu starobného dôchodku aj podľa § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 140/2015 Z. z., v zmysle ktorého suma starobného dôchodku poistenca, ktorému sa zachovávajú nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie, nesmie byť nižšia ako suma určená podľa zákona č. 100/1988 Zb. a to vrátane úpravy starobného dôchodku podľa zákona č. 306/2002 Z. z. v znení zákona č. 639/2002 Z. z. a zvýšenia dôchodku podľa zákona č. 222/2003 Z. z., pričom zistil, že keďže suma starobného dôchodku vypočítaná podľa zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov je 481,30 eur mesačne a suma starobného dôchodku určená podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003 je 263,40 eur, žalobcovi patrí sumy dôchodku vypočítaná vo vyššej sume.

8. Suma starobného dôchodku sa následne zvýšila postupom podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. od 1. januára 2015 o 5,2 eur a od 1. januára 2016 o 1,90 eur na sumu 488,40 eur mesačne. Podľa ustanovení § 82, § 293dq a § 293dr ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. sa suma starobného dôchodku od 1. januára 2017 zvyšuje o 8,20 eur na sumu 496,60 eur mesačne.

9. Generálny riaditeľ žalovanej záverom dodal, že rozhodujúce obdobie na výpočet výšky starobného dôchodku, sumy vymeriavacích základov na určenie poistného na dôchodkové poistenie, všeobecné vymeriavacie základy a osobné mzdové body, sú uvedené v osobnom liste, ktorý tvorí prílohu a je neoddeliteľnou súčasťou napadnutého rozhodnutia. Žalobca v odvolacom konaní doloženými dokladmi spochybnil správnosť určenia sumy starobného dôchodku, na čo generálny riaditeľ považoval odvolanie žalobcu za dôvodné.

II. Priebeh administratívneho konania a zhrnutie napadnutého rozhodnutia II.

10. Dňa 20. januára 2017 vydala Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X – B.. (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie II.“), ktorým rozhodla, že žalobcovi podľa ustanovenia § 82b zákona č. 461/2003 Z. z. nevznikol nárok na zvýšenie sumy starobného dôchodku na sumu minimálneho dôchodku.

11. Na odvolanie žalobcu, namietajúceho nezákonnosť prvostupňového rozhodnutia II. rozhodol generálny riaditeľ žalovanej dňa 18. októbra 2017 rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X – B.. (ďalej len „napadnuté rozhodnutie II.“), ktorým odvolanie žalobcu zamietol v celom rozsahu a prvostupňové rozhodnutie II. potvrdil. Generálny riaditeľ žalovanej dôvodil, že napadnutým rozhodnutím I. bol žalobcovi od 4. novembra 2015 priznaný starobný dôchodok v sume 486,50 eur. Postupujúc podľa ustanovení § 82b zákona č. 461/2003 Z. z. následne konštatoval, že suma minimálneho dôchodku za 41 rokov kvalifikovaného obdobia dôchodkového poistenia je 160 % zo sumy životného minima 198,09 eur, čo činí 317,- eur mesačne. Keďže suma starobného dôchodku určená v napadnutom rozhodnutí I. vo výške 486,50 eur, ktorá bola po valorizácii podľa § 82 zákona č. zvýšená na 496,60 eur. Je vyššia ako suma minimálneho dôchodku, nárok na zvýšenie sumy starobného dôchodku na sumu minimálneho dôchodku mu nevznikol.

III. Priebeh administratívneho konania a zhrnutie napadnutého rozhodnutia III.

12. Dňa 20. januára 2017 vydala Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X – B.. (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie III.“), ktorým odňala žalobcovi invalidný dôchodok v sume 338,20 eur v dôsledku skutočnosti, že od 4. novembra 2015 sa mu vypláca starobný dôchodok vo výške 470,60 eur mesačne.

13. Na odvolanie žalobcu, namietajúceho nezákonnosť prvostupňového rozhodnutia III. rozhodol generálny riaditeľ žalovanej dňa 18. októbra 2017 rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X – B.. (ďalej len „napadnuté rozhodnutie III.“) ktorým zmenil prvostupňové rozhodnutie III. tak, že podľa ustanovenia § 81 ods. 1 a § 112 ods. 2 a 6 zákona č. 461/2003 Z. z. sa žalobcovi od 4. novembra 2015 vypláca

starobný dôchodok v sume 486,50 eur mesačne a súčasne sa mu od 18. februára 2017 odníma invalidný dôchodok v sume 338,20 eur mesačne.

14. Generálny riaditeľ žalovanej uviedol, že podľa napadnutého rozhodnutia I. bol žalobcovi zvýšený starobný dôchodok na sumu 486,50 eur mesačne a keďže je suma invalidného dôchodku nižšia, žalobcovi podľa ustanovenia § 81 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. patrí iba dôchodok, ktorého suma je vyššia, t. j. starobný dôchodok.

IV. Správna žaloba

15. Voči napadnutým rozhodnutiam I. a II. podal žalobca správnu žalobu, navrhujúc ich zrušenie pre nezákonnosť a protiústavnosť, zjavnú svojvôľu, účelovo, tendenčne a formalisticky nesprávne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie.

16. Žalobca úvodom namietal nedostatočne zistený a ustálený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie vychádzajúce z ustanovenia § 60 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom od 1. januára 2014 (ktoré vymedzuje obdobie dôchodkového poistenia), pretože žalovaná vedela, že zamestnávateľ žalobcu sa od 25. januára 2005 nachádza v exekúcii (konanie EX 365/2002, Er 59/1996 vedené na Okresnom súde Bratislava V) a to vinou nesprávneho úradného postupu súdneho exekútora, ktorý doručil zamestnávateľovi, spoločnosti F. G. D., D. nezákonný a vyfabulovaný exekučný príkaz zo dňa 19. januára 2005, pričom dňa 18. januára 2005 vydal príkaz na začatie exekúcie postihnutím obchodného podielu žalobcu v spoločnosti F. G. D., D. a v nadväznosti na uvedené rozhodol Okresný súd Bratislava I dňa 19. mája 2005 o výmaze žalobcu z obchodného registra.

17. Žalobca ďalej namietal, že exekučné konanie na obchodný podiel v spoločnosti F. G. D., D. nie je ukončené, čím stav právnej neistoty trvá, keďže doposiaľ neboli vyššie uvedené rozhodnutia zrušené. Okresný súd Bratislava I doposiaľ nedoručil žalobcovi účinne do vlastných rúk rozhodnutie o jeho námietkach voči exekúcii. Žalovaná pritom o exekučnom konaní mala vedomosť z obsahu administratívneho spisu, pričom má vedomosť aj o exekučných konaniach ktoré sama iniciovala voči spoločnosti F. G. D., D., prostredníctvom ktorých si aktívne vymáha dlžné poistné.

18. Za uvedeného skutkového stavu, kedy jednoosobová obchodná spoločnosť F. G. D., D., mala zákaz nakladať s majetkom, ktorej žalobca bol konateľom a jediným zamestnancom, nebolo možné, aby uhrádzala dlžné poistné, pretože by tým došlo k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu marenia exekučného konania, o čom bol žalobca ako aj spoločnosť F. G. D., D. dôrazne upozornený.

19. V dôsledku nesprávnej aplikácie ustanovenia § 60 ods. 1 v znení účinnom od 1. januára 2014 a nesprávneho ustálenia kvalifikovaného obdobia dôchodkového poistenia bez zohľadnenia obdobia zamestnania od 1. januára 2010 do 4. novembra 2015 žalovaná nesprávne určila hodnotu priemerného osobného mzdového bodu na hodnotu iba 1,0228, nesprávne určila aktuálnu dôchodkovú hodnotu platnú k 4. novembru 2015 v sume 10,6865 eur a nesprávne vypočítala výslednú sumu starobného dôchodku 486,50 eur. Žalobca ďalej namietal, že žalovaná mu nedoručila osobný list dôchodkového poistenia, iba vysvetlenie k nemu. Nie je mu preto zrejmé, či žalovaná zohľadnila sumy vymeriavacích základov za kalendárny rok 2010 vo výške 200,- eur, za kalendárny rok 2011 vo výške 13.427,28 eur, za kalendárny rok 2012 vo výške 7.598,04 eur, za kalendárny rok 2013 vo výške 17.878,28 eur, za kalendárny rok 2014 vo výške 3.012,82 eur, za kalendárny rok 2015 vo výške 18.665,75 eur ako aj obdobie, kedy bol žalobca obmedzený na osobnej slobode a vo väzbe.

20. Dňa 16. januára 2018 zaslal žalobca krajskému súdu doplnenie žaloby, v ktorej rozšíril jej rozsah aj o napadnuté rozhodnutie III., majúce za to, že aj predmetné rozhodnutie je nezákonné, protiústavné a je výsledkom flagrantného zneužitia práva v úmysle poškodiť žalobcu na jeho ústavných a majetkových právach. Tieto závery však platia aj pre napadnuté rozhodnutia I. a II.. Žalobca ďalej zrekapituloval, že žalovaná pre hodnotenie obdobia dôchodkového poistenia ignorovala jeho pracovný pomer v spoločnosti F. G. D., D. až do 4. novembra 2015 a neboli mu zohľadnené vymeriavacie základy za obdobie rokov 2010 až 2013 v celkovej sume 36.012,69 eur a v prípade aplikácie ustanovenia § 60 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom od 1. januára 2014 obdobie rokov 2014 až 2015 spolu vo výške 21.678,57 eur. Celkovo tak žalovaná nezohľadnila vymeriavací základ v sume 57.691,26 eur, v dôsledku čoho je žalobca poškodený a jeho starobný dôchodok je podhodnotený.

V. Vyjadrenie žalovanej a replika žalobcu

21. Ku správnej žalobe sa vyjadrila žalovaná, ktorá ju navrhla ako nedôvodnú zamietnuť. Námietky, ktoré predostrel žalobca sa zhodujú s tými, ktoré boli obsahom podaných odvolaní a s ktorými sa generálny riaditeľ žalovanej riadne vysporiadal. Žalovaná preto zrekapitulovala, že žalobcovi boli zhodnotené všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia a vymeriavacie základy dosiahnuté v rozhodnom období podľa evidenčných listov zhotovených zamestnávateľmi žalobcu.

22. Suma starobného dôchodku bola zvýšená po preukázaní nových skutočností rozhodujúcich pre výpočet dôchodku a to vymeriavacích základov za obdobie od 1. februára 2010 do 31. decembra 2010,

od 1. januára 2011 do 31. decembra 2011, od 1. januára 2012 do 31. decembra 2012 a od 1. januára 2013 do 31. decembra 2013. Po zvýšení sumy starobného dôchodku podľa § 82, § 293dq a § 293dr ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. je suma starobného dôchodku žalobcu vo výške 496,60 eur a keďže je vyššia ako suma minimálneho dôchodku (ktorá je 317,- eur), nevznikol mu nárok na zvýšenie sumy starobného dôchodku na sumu minimálneho dôchodku. Rovnako tak v dôsledku skutočnosti, že suma starobného dôchodku je vyššia ako suma skôr priznaného invalidného dôchodku (k 4. novembru 2015 vo výške 333,20 eur), mu bol invalidný dôchodok odňatý.

23. S poukazom na ustanovenie § 60 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. žalovaná uviedla, že pre nárok na starobný dôchodok žalobcu neboli zhodnotené vymeriavacie základy za obdobie dôchodkového poistenia od 1. februára 2010 do 1. decembra 2015, kedy bol žalobca zamestnaný u zamestnávateľa F. G. D., D., u ktorého má žalobca viac ako 50% účasť na majetku, pretože si neplnil odvodové povinnosti. Podmienku zaplatenia poistného teda nemožno považovať za splnenú.

24. V reakcii na vyjadrenie žalovanej zaslal žalobca krajskému súdu repliku, v ktorej zopakoval celú svoju skôr namietanú argumentáciu, že si spoločnosť F. G. D., D. ako zamestnávateľ nemohla plniť odvodové povinnosti v dôsledku zákazu nakladania s majetkom pre prebiehajúce exekučné konanie na obchodný podiel žalobcu. Medzičasom bolo pritom príslušným súdom konštatované, že exekúcia na obchodný podiel nebola možná a že súdny exekútor sa dopustil nesprávneho úradného postupu.

25. Na pojednávaní uskutočnenom dňa 22. februára 2024 žalobca doplnil, že žiada pripojiť trestný spis Mestského súdu Bratislava I sp. zn. 5T/11/2015 a predvolať k vypočútiu vyšetrovateľa A. C. H. ku skutočnostiam ohľadom jeho trestného stíhania a falšovania podkladov a dôkazov v tomto trestnom konaní.

IV. Relevantná právna úprava

Podľa § 493e zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.

Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

Podľa § 2 ods. 2 SSP každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

Podľa § 135 ods. 1 SSP, na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

Podľa § 199 ods. 1 písm. h) SSP sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie príslušného útvaru sociálneho zabezpečenia.

Podľa § 202 ods. 2 vety prvej SSP správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne.

Podľa § 203 ods. 2 SSP pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

Podľa § 60 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., obdobie dôchodkového poistenia je obdobie povinného dôchodkového poistenia, obdobie dobrovoľného dôchodkového poistenia, ak za tieto obdobia okrem období uvedených v § 140 bolo zaplatené poistné na dôchodkové poistenie podľa tohto zákona a ak tento zákon neustanovuje inak. Ak zamestnávateľ nesplnil povinnosť platiť a odvádzať poistné na dôchodkové poistenie, podmienka zaplatenia poistného na dôchodkové poistenie u zamestnanca sa považuje za splnenú; to neplatí, ak si túto povinnosť nesplnil zamestnávateľ uvedený v § 7 ods. 2 alebo zamestnávateľ za zamestnanca, ktorý je štatutárnym orgánom zamestnávateľa a má najmenej 50 % účasť na majetku zamestnávateľa alebo ktorý je členom štatutárneho orgánu zamestnávateľa a má najmenej 50 % účasť na majetku zamestnávateľa.

V. Konanie na správnom súde a právne posúdenie veci správnym súdom

26. Správny súd v Bratislave v prvom rade uvádza, že s odkazom na zákon č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o správnych súdoch“) bol zriadený aj Správny súd v Bratislave. Ustanovenie § 3 ods. 1 zákona o správnych súdoch uvádza, že správne súdy začnú svoju činnosť 1. júna 2023. Ustanovenie § 3 ods. 3 zároveň uvádza: „ak § 4 ods. 1 neustanovuje inak, výkon súdnictva prechádza od 1. júna 2023 z krajských súdov na správne súdy vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. júna daná právomoc správnych súdov, a to z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave na Správny súd v Bratislave.“ Výkon súdnictva prešiel z krajských súdov na novozriadené správne súdy odo dňa 1. júna 2023 vo všetkých veciach, v ktorých je od tohto dátumu daná právomoc správnych súdov.

27. Predmetná vec bola na podklade podanej žaloby pôvodne iniciovaná a následne prejednávaná Krajským súdu v Bratislave pod pridelenou spisovou značkou 6Sa/3/2018. Od 1. júna 2023 je na konanie v tejto veci príslušný Správny súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“). Vec bola náhodným výberom pridelená samosudcovi do oddelenia 16Sa, ktorý o nej koná pod pôvodnou spisovou značkou s predponou BA-6Sa/3/2018.

28. Správny súd v Bratislave ako súd vecne a miestne príslušný (§ 10 a § 13 ods. 3 SSP) v konaní o správnej žalobe fyzickej osoby v sociálnych veciach, posudzujúc správnu žalobu neformálne a neviazaný jej žalobnými bodmi [§ 134 ods. 2 písm. d), § 203 ods. 1 a 2 a § 203 ods. 2 SSP] preskúmal napadnuté rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej I. II. a III. ako aj administratívne konanie, ktoré ich vydaniu predchádzalo, oboznámil sa s obsahom súdneho spisu a administratívneho spisu žalovanej, a vychádzajúc zo stavu, ktorý existoval v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia (§ 135 ods. 1 SSP) dospel k záveru, že správna žaloba je dôvodná. O žalobe rozhodol na pojednávaní uskutočnenom dňa 22. februára 2024.

29. Predmetom prieskumu zo strany správneho súdu sú rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej vo veci vzniku nároku na starobný dôchodok a určenia jeho výšky, vo veci odňatia invalidného dôchodku a vo veci nevzniknutia nároku na zvýšenie sumy starobného dôchodku na sumu minimálneho dôchodku.

30. Žalobca v podanej žalobe namieta predovšetkým nedostatočne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie veci, čo sa prejavilo v nesprávne určenej sume starobného dôchodku v dôsledku nezhodnotenia obdobia zamestnania u zamestnávateľa F. G. D., D. v období rokov 2010 až 2015. Žalobca sa domnieval, že hoci generálny riaditeľ žalovanej uviedol, že mu obdobie rokov 2010 až 2015 pre vznik nároku na starobný dôchodok a jeho výšky zhodnotil, v skutočnosti tomu tak nebolo. Doposiaľ mu nebol doručený ani osobný list dôchodkového poistenia, z ktorého by podstatné informácie vyplývali.

31. Vyššie uvedené námietky sa kontextom viažu predovšetkým ku napadnutému rozhodnutiu I. vo veci vzniku nároku na starobný dôchodok a určenia jeho sumy, avšak žalobca bol toho názoru, že uvedené nezákonné konanie žalovanej má dopad aj na ostatné dve napadnuté rozhodnutia II a III vo veci odňatia invalidného dôchodku a vo veci nevzniknutia nároku na zvýšenie sumy starobného dôchodku na sumu minimálneho dôchodku.

32. Ku námietke nezhodnotenia obdobia zamestnania u zamestnávateľa F. G. D., D. v rokoch 2010 až 2015 žalobca uviedol, že hoci za neho zamestnávateľ neodviedol poistné, nebolo to jeho úmyslom, pretože má od roku 2005 zákaz nakladať s majetkom v dôsledku exekúcie na obchodný podiel žalobcu. Nemožnosť platiť poistné mu teda nemožno pričítať na ťarchu a ustanovenie § 60 ods. 1 posledná veta za bodkočiarkou zákona č. 461/2003 Z. z. v znení novely zákona č. 338/2013 Z. z. účinnej od 1. januára 2014, nemalo byť aplikované.

33. V prvom rade má správny súd za potrebné ozrejmiť, že exekučné konanie na obchodný podiel žalobcu ako fyzickej osoby nemalo vplyv na povinnosť obchodnej spoločnosti F. G. D., D. ako právnickej osoby plniť si odvodové povinnosti. Pokiaľ žalobca namieta, že spoločnosť mala zákaz nakladať s majetkom, tento existoval iba v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 113b ods. 2 exekučného poriadku, kedy obchodná spoločnosť nemôže nevyplatiť vyrovnací podiel alebo podiel na likvidačnom zostatku povinnému a nemôže po vydaní príkazu na začatie exekúcie udeliť súhlas na prevod obchodného podielu, ak je takýto súhlas potrebný. Inými slovami, exekúcia má dopad iba na prípadný vyrovnací podiel ktorý by eventuálne patril spoločníkovi a nie na ostatný majetok a záväzky spoločnosti. V ostatnom rozsahu spoločnosť, ktorá má vlastnú subjektivitu a vlastný majetkový substrát, naďalej fungovala a bola povinná za svojich zamestnancov – teda žalobcu, naďalej odvádzať poistné z vymeriavacieho základu, ktorý v spornom období deklarované dosiahol. Už iba skutočnosť, že žalobca v spornom období deklarované dosahoval príjem, svedčí o skutočnosti, že spoločnosť riadne fungovala.

34. Hoci žalobca (vágne) poukazuje na ďalšie exekučné konania vedené už voči samotnej spoločnosti F. G. D. D., ani tieto nie sú relevantné pre existenciu a trvanie odvodovej povinnosti za svojich zamestnancov. Spoločnosť F. G. D. D. ako zamestnávateľ totiž nebola platobne neschopná, čo by malo za následok aktiváciu mechanizmu garančného poistenia v prípade zamestnancov, ktorí v nej nemali majetkovú účasť 50% podľa ustanovenia 5 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z..

35. Z vykonaných lustrácií v obchodnom registri, ktoré žalovaná opakovane vykonala a o čom sú záznamy v administratívnom spise, bolo zistené, že žalobca bol v rozhodnom období jediným spoločníkom spoločnosti ako aj jej konateľom a teda naplnil podmienku vymedzenú v § 60 ods. 1 za bodkočiarkou zákona č. 461/2003 v znení novely zákona č. 338/2013 Z. z. účinnej od 1. januára 2014, teda bol štatutárnym orgánom zamestnávateľa u ktorého bol zamestnancom a mal najmenej 50 % účasť na majetku zamestnávateľa. V tomto rozsahu preto správny súd považoval skutkový stav za dostatočne a náležite zistený a nepovažoval za potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie, hoci to žalobca navrhoval.

36. V nadväznosti na uvedené zistenia preto generálny riaditeľ žalovanej správne poukázal na potrebu aplikácie ustanovenia § 60 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení novely zákona č. 338/2013 Z. z. účinnej od 1. januára 2014. Zmenené ustanovenie má podľa dôvodovej správy za cieľ vylúčiť z pôsobnosti osoby, ktoré sú zodpovedné za plnenie povinností zamestnávateľa v sociálnom poistení (štatutárny orgán, ktorý má najmenej 50 % účasť na majetku zamestnávateľa alebo člena štatutárneho orgánu, ktorý má najmenej 50 % účasť na majetku zamestnávateľa), z okruhu zamestnancov na účely garančného poistenia a súčasne sa z obdobia dôchodkového poistenia navrhuje vylúčiť obdobie dôchodkového poistenia takéhoto zamestnanca, ak poistné na dôchodkové poistenie nebolo zaplatené, z dôvodu že má vplyv na výsledky hospodárenia zamestnávateľa a nesie zodpovednosť za neplnenie povinnosti odvádzať poistné na sociálne poistenie.

37. S účinnosťou od 1. januára 2014 bola preto žalovaná, rozhodujúca po tomto dátume (v danom prípade v roku 2017), oprávnená nezhodnotiť obdobie, za ktoré nebolo poistné odvedené, na účely rozhodovania o nároku na starobný dôchodok a jeho výške a to aj za obdobie zamestnania predchádzajúce zmienenej novele. Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2014 § 293cu až § 293dc totiž nepočítajú s tým, že by sa nová právna úprava nemala vzťahovať na obdobia dôchodkového poistenia za ktoré poistné nebolo odvedené pred účinnosťou novely a že by sa tieto obdobia pred 1. januárom 2014 mali posudzovať podľa pôvodnej úpravy § 60 ods. 1, t. j. bez znenia za bodkočiarkou „to neplatí, ak si túto povinnosť nesplnil zamestnávateľ uvedený v § 7 ods. 2 alebo zamestnávateľ za zamestnanca, ktorý je štatutárnym orgánom zamestnávateľa a má najmenej 50 % účasť na majetku zamestnávateľa alebo ktorý je členom štatutárneho orgánu zamestnávateľa a má najmenej 50 % účasť na majetku zamestnávateľa.“

38. Správny súd však musí dať za pravdu žalobcovi v tom rozsahu, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia I. nie je celkom zrejmé, či mu bolo obdobie zamestnania v spoločnosti F. G. D. D. v rokoch 2010 až 2015 pre vznik nároku a výpočet starobného dôchodku zhodnoteného alebo nie, pretože generálny riaditeľ žalovanej na jednej strane konštatuje, že uvedená spoločnosť si ako zamestnávateľ odvodové povinnosti v uvedenom období neplnila, čo malo za následok aplikáciu ustanovenia § 60 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení novely zákona č. 338/2013 Z. z. účinnej od 1. januára 2014, no na druhej strane neurčito odkazuje na nové zistené skutočnosti, v dôsledku ktorých mu bolo zhodnoteného aspoň obdobie rokov 2010 až 2013. Čo generálny riaditeľ žalovanej považoval za nové skutočnosti viažuce sa iba k rokom 2010 až 2013, resp., či sa jedná o nové skutkové zistenia alebo iné okolnosti, a či sa skutočne odzrkadlili v napadnutom rozhodnutí I., nie je zrejmé ani správne mu súdu a spôsobujú nezrozumiteľnosť až zmätočnosť rozhodnutia.

39. Vychádzajúc z administratívneho spisu žalovanej sa správne mu súdu javí ako dôvodná aj námietka žalobcu, že mu nebol zo strany žalovanej doručený osobný list dôchodkového poistenia, z ktorého by podstatné skutočnosti ohľadom zhodnotených období vyplývali (iba vysvetlenie k nemu). Uvedená príloha je žurnalizovaná zmätočne ku inému rozhodnutiu žalovanej resp. konceptu, ktorý nebol žalobcovi expedovaný. Naopak, ku prvostupňovému rozhodnutiu I. je pripojené práve iba vysvetlenie k osobnému listu dôchodkového poistenia tak, ako to uvádza žalobca,

40. Vysvetlenie k rozporu tvrdení o (ne)zhodnotení období zamestnania v spoločnosti F. G. D. D. žalovaná neposkytla ani v konaní pred správne mu súdom, hoci by to dodatočne nemohlo zvrátiť nepreskúmateľnosť samotného napadnutého rozhodnutia I.. Správny súd pre úplnosť dodáva, že nebol schopný dohľadať podklady tvrdených nových skutočností ani v predloženej administratívnej spise žalovanej, čo spôsobilo, že skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia I., je v rozpore s administratívne m spisom resp. v ňom nemá oporu.

41. Už iba s ohľadom na závery obsiahnuté v bode 38 tohto rozsudku dospel správny súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie I. generálneho riaditeľa žalovanej je potrebné pre jeho nepreskúmateľnosť pre nezrozumiteľnosť zrušiť podľa § 191 ods. 1 písm. d) SSP.

42. V novom konaní sa generálny riaditeľ žalovanej opätovne zameria na sporné obdobie rokov 2010 až 2015, v ktorom žalobca deklaroval a preukázal, že bol zamestnancom spoločnosti F. G. D. D., a jednoznačne zdôvodní ako na zistený a ustálený skutkový stav aplikoval ustanovenie § 60 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení novely zákona č. 338/2013 Z. z. účinnej od 1. januára 2014.

43. Podľa § 191 ods. 6 SSP, právne m názorom, ktorý vyslovil správny súd v zrušujúcom rozsudku, je orgán verejnej správy v ďalšom konaní viazaný. Ak orgán verejnej správy v ďalšom konaní nepostupoval v súlade s právne m názorom správne ho súdu a správny súd opätovne zrušil rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy z tých istých dôvodov, môže správny súd i bez návrhu v zrušujúcom rozsudku uložiť orgánu verejnej správy pokutu.

44. Vo vzťahu k napadnutým rozhodnutiam II. a III. správny súd uvádza, že hoci žiadna zo žalobcových námietok nesmerovala priamo voči týmto rozhodnutiam, z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie I. bolo

zrušené, považuje správny súd za náležité zrušiť aj napadnuté rozhodnutia II a III., ktorých bolo napadnuté rozhodnutie I. podkladom, z ktorého vychádzali a na ktoré nadväzovali.

45. O nároku na náhradu trov konania rozhodol správny súd postupom podľa § 175 ods. 1 SSP a s poukazom na výsledok konania podľa § 167 SSP, žalobcovi, ktorý mal plný úspech v konaní, priznal právo na ich náhradu v plnom rozsahu.

46. Podľa § 175 ods. 2 SSP, o výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať kasačnú sťažnosť v lehote jedného mesiaca od jeho doručenia na Správny súd v Bratislave (§ 443 ods. 1 SSP). Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V kasačnej sťažnosti sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 57 SSP) uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy bolo napadnuté rozhodnutie doručené sťažovateľovi, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (sťažnostné body) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

V konaní o kasačnej sťažnosti nemusí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 1 SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.